1853. DERTIGSTE JAARGANG. N°. 78.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag**. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1.60, buiten Assen franco per post *f* 1,75.

WOENSDAG 28 SEPTEMBER.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **75** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

VERGADERING VAN DEN RAAD der Gemeente ASSEN. Zaturdag 1 October 1853 des avonds te 7 ure.

GEDEPUTEERDE STATEN van de provincie *Drenthe*, maken bekend, dat de vastgestelde Rekening wegens de enkel Provinciale en huishoudelijke Inkomsten en Uitgaven dezer Provincie, over het Dienstjaar 1851, tegen betaling, algemeen verkrijgbaar is gesteld bij de Provinciale Drukkers de Heeren *H. P. A. van Gorcum en Comp. te Assen.*

ASSEN, 20 September 1853.

Gedeputeerde Staten voornoemd:
De Voorzitter, DE VOS VAN STEENWIJK.
De Griffier, W. H. HOFSTEDE.

De Landbouwers in Drenthe.

Den landbouwers in onze Provincie gaat het thans bijzonder goed, wij bedoelen die landbouwers, die meer verbouwen, dan ze voor eigene behoeften en ter betaling van huren, pachten, belastingen etc. noodig hebben; het vee, de boter, alle granen, de aardappelen zijn hoog in prijs; wel is het verbouw van rogge en aardappelen dit jaar beneden het middelmatige, maar wat maakt dit uit voor dengene, die genoeg rogge en aardappelen verbouwt, dat hij daarvan kan verkoopen? de mindere opbrengst wordt hem door de hoogere prijs meer dan vergoed.

De landbouwers erkennen het ook zelve, en dit is veel bij hen, bij wie men meestal klagten over slechte tijden verneemt.

Wij verheugen ons zeer over de goede dagen, die de landbouwers hebben; lag het aan ons, de tegenwoordige vette jaren werden voor hen nimmer weer door magere opgevolgd, daar wij den landbouw als het gewigtigste bedrijf der menschen beschouwen, en van het welvaren van denzelven voor een groot deel het welvaren der geheele Maatschappij afhangt.

Maar juist omdat de geheele Maatschappij belang bij den landbouw heeft, kan het ons, als leden dier Maatschappij, niet onverschillig zijn, hoe de landbouwers de vele contante penningen, welke zij thans in voorraad krijgen, zullen besteden.

Wij weten het, zeer vele landbouwers zijn huiverig, om de gelden, welke zij niet dadelijk noodig hebben, in Staatsschuldbrieven te beleggen of aan anderen op rente uit te doen, uit vrees, dat zij hun kapitaal zullen verliezen; sommigen stapelen daarom het geld op, het zij in het kabinet achter het linnen, hetzij dat het begraven wordt b. v. in den koestal of op andere plaatsen; de zekerheid van het kapitaal koopen zij voor het totaal verlies der vruchten, welke dit kapitaal zou kunnen opleveren; anderen en wel de meesten willen hun overtollig geld niet anders besteden dan tot het aankoopen van vaste goederen, en bij voorkeur van landerijen; er kan dan ook in Drenthe geen land aan de koop komen, of de landlieden drijven het zoo hoog tegen elkander op, dat het land dikwijls niet meer dan ½ of 1 percent kan opleveren. In vele gevallen blijft het nieuw aangekochte land liggen in den staat, waarin het tijdens den aankoop verkeerde, zoo dit nl. niet te veel schade veroorzaakt, omdat de Drentsche boer in den regel reeds te veel land onder zijn beslag heeft, dan dat hij met zijn volk en zijn mest alles goed zou kunnen behandelen. Verkiest het land iets voort te brengen, goed, maar verkiest het dit niet, ook goed, het doel van het inkoopen is bereikt, het geld is secuur belegd.

Zullen de boeren in Drenthe hun overtollig geld weder op eene van deze wijzen besteden?

Wij hopen het niet, in het belang der landlieden zelve en in het belang der Maatschappij.

Maar, hooren wij ons te gemoet voeren, weet gij een middel, dat onze gelden secuur zijn en wij tevens daarvan meer voordeel hebben?

Ja, dit weten wij, een zeer secuur en zeer voordeelig middel.

Besteedt uw geld, om uw landbouw-bedrijf te verbeteren; gij belegt het dan bij u zelve. en waar wilt gij het secuurder hebben, en het zal u niet een gulden, niet twee gulden, maar tien gulden van de honderd opbrengen; bezit gij iets, gij zult daardoor, bij de tegenwoordige hooge prijzen, welgesteld worden, zijt gij welgesteld, gij zult rijk, zijt gij rijk, gij zult schatrijk worden. Gij zult bovendien zeer handelen in het belang der Maatschappij; wordt de landbouw toch verbeterd, hij zal meerdere en betere voortbrengselen kunnen opleveren, zonder dat in die mate de kosten van voortbrenging vermeerderen; daardoor zullen de landlieden, onder genot van eene betamelijke winst, deze voortbrengselen goedkooper kunnen leveren, waarvan het gevolg zal zijn, dat de levensmiddelen minder duur zullen worden.

Maar waarin zullen wij ons bedrijf verbeteren, zal misschien iemand vragen.

In de eerste plaats verbeter uw land, de bron van al uw welvaart; leg uw groenland goed op afwatering, zoodat de grond niet meer verkleumd en verzuurd is; zuiver het van mos, biezen, russchen, distels enz., want waar deze groeijen, kan geen gras wassen; zet het daarna eens goed in de mest, of scheur het vooraf en verbouw er andere vruchten op; wend bij uw bouwland den ondergondploeg eens aan; leg u toe op de veredeling en verbetering van uw vee, rigt uwe stallen en mestvaalten zoo in, dat er niets noch van de meer vaste noch van de vloeibare meststoffen verloren ga; beproef de stalvoedering eens, gij zult meer mest maken en hebt minder groenland noodig; in een woord de Drentsche landbouw is voor zeer vele verbeteringen vatbaar, voor meerdere, dan wij kunnen aanwijzen.

Zal onze opwekking eenigen ingang vinden?

Wij vreezen, dat zulks bij de oudere landlieden weinig het geval zal zijn, daar deze zeker hunne gevestigde denkbeelden en oude gewoonten niet gemakkelijk zullen verlaten. Maar wij vestigen onze hoop op de meer jeugdige landbouwers, die *durven* na te gaan en rond te zien, of niet eene andere manier dan de door hen tot nu gevolgde voordeeliger is, die *zelfstandig* genoeg zijn, om zich niet aan vooroordeelen te storen, en die *wijsheid* genoeg bezitten, om liever een daalder dan een gulden te willen verdienen.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

De Oostersche kwestie is een nieuw zeer gewigtig tijdperk ingetreden. Een gedeelte der Engelsche en Fransche vloot, sommigen zeggen zelfs de geheele vloot, is de Dardanellen gepasseerd en bevindt zich thans in de nabijheid van Constantinopel, zoo het heet, om de Engelsche en Fransche onderdanen tegen de opgewondenheid der „geloovigen" te beschermen; de bijbedoeling zal evenwel zeker ook zijn, zoowel om de oorlogspartij in de Turksche hoofdstad, door het aanschouwen van de vereenigde zeemagt, ontzag in den boezem, als om, wanneer het tot oorlog tusschen Rusland en Turkije mogt komen, digter bij het tooneel van den strijd te zijn, hetzij dan voor hetzij tegen den Grooten Heer. Hoe zal Rusland deze handeling opnemen? zal ze de bestaande moeijelijkheden vermeerderen of tot derzelver spoedige oplossing medewerken? De toekomst zal het leeren; intusschen schijnt men op de beursen te Londen en te Parijs de zaken meer donker in te zien, blijkbaar uit de zeer belangrijke daling, welke de effecten hebben ondergaan.

De geestdrift onder de Turken en de begeerte naar oorlog groeijen nog steeds aan; iedere hulpbende, die uit Azie en Afrika tot bijstand van de Porte komt opdagen, verhoogt bij hare doormarsch naar den Donau deze stemming; in iedere nieuwe troep, al is zij ook nog zoo ongedisciplineerd, meent de bevolking de zekerheid der overwinning te zien vermeerderen; de levendige Oostersche verbeelding toovert haar terug in de tijden toen de Halve Maan, tot schrik der Christenheid, onder de muren van Weenen wapperde. Bovendien roepen deze halve wilde benden ook om oorlog; zij zijn gekomen, om te vechten en in de hoop van buit te zullen behalen; het valt hun tegen, dat zij niet dadelijk aan het plunderen worden gezet; hun blik wendt zich reeds toornig naar den Grooten Heer, wiens toestand inderdaad niet benijdenswaardig is.

De Sultan heeft de Egyptische hulpbenden eene maand soldij vooruit betaald. Hoe komt hij aan dat geld? — gewigtige vraag voor de politieke financiers! De een antwoordt: van de „schriftgeleerden", of de geestelijken — de andere meent; van Engelschen, die daardoor een schelvisch uitwerpen, ten einde een Turkschen kabbeljaauw te vangen — een derde verzekert: van Mazzini, die nog al geld ontving op de door hem uitgeschrevene leening ten laste der Europesche Republiek „op zigt" — en een vierde fluistert: van de Vereenigde Staten van N. Amerika, die den Sultan gaarne willen verpligten, om hem later van den wal in den sloot te helpen. Hoe 't zij — de hardste schreeuwers om oorlog, hebben nu eene maand zakgeld, en wat hen de volgende zal brengen — dat moet de tijd leeren! Die dan leeft — die dan zorgt. De „Groote Heer" zit zóó in de knel, dat eene vrije ademhaling van eenige dagen hem reeds veel waard is. Wat hij niet weet en de schriftgeleerden niet vermogen, zal de diplomatie wel uitdenken. Als de duisternis op het dikst is, komt er veeltijds op 't onverwachts licht, en de buit, door *velen* begeerd, wordt wel eens niemands deel!

De opstand in China wint veld en de Keizer van het „Hemelsche Rijk" verkeert in droevige benaauwdheid. Men heeft hem tot hiertoe met snoevende depêches van schitterende overwinningen op de laaghartige rebellen, gepaaid, en om hem ter dege in slaap te houden, zond men zelfs een Mandarijn in eene kooi naar Peking, waar dat sujet, een niets beteekenende rebel, door de straten te kijk en ten spot der menigte werd rondgevoerd — als het hoofd der oproerigen: *Tienté!* Het bedrog werd ontdekt en daarna elk generaal, die in de hoofdstad aankwam, om eene overwinning uit te bazuinen, onmiddelijk ter dood gebragt! De geldafpersingen zijn aan de orde van den dag, en het volk wordt op allerlei wijze en onder allerlei voorwendsels geplukt. Men verzekert dan ook, dat er thans geene schatkist ter wereld in berooider staat is, dan die van het „Hemelsche Rijk." In den uitersten nood wacht men echter nog hulp en wel van de „roodharige barbaren" de Engelschen. 't Is mogelijk, maar of de Keizer goed begrip heeft van de regte beteekenis van het Engelsche woordeken: *hulp*, is nog te betwijfelen.

Engeland zelf levert geen belangrijk nieuws en ook Frankrijk geeft weinig stof tot gewigtige beschouwingen. Keizer Napoleon III zeide onlangs tegen een gedeelte van zijn leger: „dat hij trotsch was over mannen te bevelen, als die waaruit dat leger bestond" en dat korte en onschuldige woord klonk door geheel Europa. Men ziet daaruit, hoe ongerust de gemoederen zijn, en hoe elke uitdrukking van magtige Potentaten wordt gewikt en gewogen. Drouin de Lhuys, die een geheimzinnig uitstapje deed, is te Parijs terug gekomen en sprak daarop lang en veel met den Keizer. De spoorwegen maken het mogelijk, dat hooge personaadjes zich eclipseeren, en schier niemand weet, waar zij bleven. De afwezigheid van straks genoemden Minister kost menig Parijzenaar eetlust en nachtrust. Men zegt, dat Frankrijk geld moet leenen en dat is voor Napoleon III geen aangenaam „men zegt": trouwens dat de schaduwzijde van zijne Regering eens achter de schatkist ontdekt zou worden, werd door de bekwaamste staatslieden voorspeld. Bij het jongste bezoek des Keizers in de opera, viel hem, benevens zijne Gemalin eene zeer koele ontvangst te beurt. Dit gaf aanleiding tot het gerucht, dat het weldra verboden zou worden, eenig bewijs van eerbied te geven, als de Keizerlijke Familie in 't openbaar verschijnt. Zoo zou men willen vóórkomen, dat de huldiging van dat geslacht zou afhangen van den luim des publieks.

In Italië is het Volk steeds zeer woelig. Te Genua werd zekere pater Mameri, door verkleede Karabiniers, uit zijne woning gehaald en naar de gevangenis geleid, en den nacht te voren twaalf vreemdelingen, allen van dolken voorzien, gearresteerd. Roof en brand zijn in den Kerkelijken Staat, als 't ware een gewoon handwerk geworden, en het volk, heren derwaarts geslingerd, eene prooi van de bedoelingen der verschillende politieke partijen. Overal worden in 't geheim oproerige proclamatiën onder de menigte verspreid, en de hoofdinhoud van elk dier soms onzinnige documenten is: *oorlog!* De „Oostersche kwestie" verhit de hoofden der doldriftige Italianen. „Dáár — zoo roept men hen toe, — zal het Volk onder den *knoet* worden gesteld, zoo als gij u kromt onder Fransche en Oostenrijksche sabels! „Maakt u vrij, fiere Italianen!" De Paus, boos op de anders zoo gehoorzame en getrouwe dochter der kerk, de Koningin van Portugal, en op den Koning van Sardinie, Victor Emmanuel, en zelfs een weinig ontstemd op den Ultramontaanschen Souverein van Napels, is nu ook in onmin geraakt met zijn beminden zoon, den Groot-Hertog van Florence, die het heeft kunnen goedvinden, te bepalen, dat iemand, die Staat en Vorst beleedigt, strenger zal worden gestraft, dan als hij zich tegen de godsdienst of hare dienaren misdraagt. Dat had Pius IX niet gezocht in den Vorst, die zich berucht heeft gemaakt, door de Madiai's achter 't slot te grendelen, omdat zij den Bijbel lazen!

Het Spaansche Ministerie is afgetreden, en Lersundi, die geen Protestant eene openbare begrafenis, op helderlichten dag en buiten de poorten der stad, gunt, liet dus zijne portefeuille glippen. Zou de Engelsche gezant zich nu weder haasten, om aan de deur van zijn opvolger te kloppen, ten einde hem de bewuste *gunst* eerbiedig af te vragen? Wat men in Spanje wil, weet niemand, welligt de Regering zelve niet. Elk Ministerie treedt op door intrigue en gaat af door intrigue. Geboorte, leven en dood dragen daarvan het droevige kenmerk, en de Natie bidt en — luijert. Wie zal haar eens ter dege wakker schudden? Zij heeft veel beloofd en weinig nagekomen, en zij kan alles vervullen, als zij maar wil werken. Wij zullen zien, wat broeder Jonathan, die waarlijk niet slaperig is, tegen haar zal zeggen en van haar zal verkrijgen.

Oostenrijk en Pruissen laten toe, dat ons *Overzigt* voor deze keer geene groote uitgebreidheid erlangt. In laatstgenoemd Rijk trekt de groote Evangelische kerkvergadering de algemeene aandacht. De bevolking van dezen bij uitstek Protestantschen Staat toont zich, ten aanzien van de godsdienstige kwestiën van den dag, zeer opgewekt, en geeft daarvan menig verblijdend bewijs. Zij gevoelt, dat het wachtwoord, 't welk luide door de Protestantsche wereld moet klinken, is: *eensgezindheid!* Rome heeft wel de sluimerenden en slapenden wakker geschud, maar de ontwaakten behooren nu éénsgezind te zijn in den geestelijken strijd. Dat men tot dat inzigt komt, blijkt te Berlijn in de kerkvergadering, die aldaar alle oorden van Duitschland vertegenwoordigt. Hartelijk wenschen wij, dat de beraadslagingen aldaar goede vruchten dragen en die dan ook tot ons komen! Eensgezindheid toch is ook onder ons noodig, immers de *toenadering*, door Rome's aanval tot stand gebragt, zou, bij het wijken van den vijand, wel eens op nieuw tot de vroegere *verwijdering* kunnen vervallen, en dan was er weder veel verloren van 't geen zoo roemrijk werd gewonnen. In Oostenrijk zijn thans een groot aantal R. Catholijke kerkvoogden vergaderd. De Regering aldaar heeft hen geboden, om in hunne discussiën van het Staatkundig terrein verwijderd te blijven, en niets te spreken of te beslissen, dat het Protestantismus in zijne regten kon benadeelen. 't Gebod is goed, maar beter was het, als de Regering ook aan zich zelve dien regel voorschreef. Zij toch geeft weinig bewijzen van angstvallige zorg voor de regten en belangen van het Protestantismus. Als zij voor de Protestanten was, en deed, wat uit haar verbod aan de R. Catholijke Bisschoppen mogt worden vermoed, dan zouden de eersten waarlijk meer reden hebben tot blijdschap en erkentelijkheid.

In het antwoord van onze Eerste Kamer der Staten-Generaal op de Troonrede, heeft de heer Tonckens eenige kleur willen geven aan de zinsnede, betrekkelijk het woord des Konings, dat de *ondersteuning* der schatkist belooft aan *werken van openbaar nut.* Dat was eene poging van den heer Tonckens, waardoor hij zich verdienstelijk maakte jegens het Vaderland en inzonderheid jegens Drenthe. Eere zij hem dan ook daarvoor in dit *overzigt* openlijk toegebragt! De Eerste Kamer vond er bezwaar in, een weerklank op die gewigtige verklaring des Konings te geven.. Het *waarom?* weten wij niet en daarom kunnen wij ons oordeel hieromtrekt niet uitbrengen, maar onze overtuiging is het, dat de heer Tonckens de tolk van duizenden en duizenden Nederlanders was, als hij de erkentelijkheid der Eerste Kamer wilde openbaar gemaakt hebben over het voornemen der Regering, om den ondernemings-geest te gemoet te komen. Wij weten wel dat velen, welligt ook in de Tweede Kamer, vreezen voor *te groote* inmenging der Regering in ondernemingen tot openbaar nut, maar die vrees kon, onzes inziens, niet wettigen, dat de daarop doelende paragraaf der Troonrede zonder eenig antwoord bleef. De Wetgevende Magt toch heeft elk voorstel, 't welk daartoe van de Regering uitgaat, vooraf te beoordeelen en kan alzoo beletten dat deze, betrekkelijk zulke werken, de regelen eener gezonde staathuishoudkunde verwaarlooze. Wij juichen dan ook met den heer Tonckens hartelijk toe het voornemen der Regering, om 't geen ondernemende Besturen of personen tot heil des Lands willen uitvoeren, krachtdadig te ondersteunen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

EERSTE KAMER.

In de zitting van den 22 dezer heeft de commissie belast met het opmaken van een adres van antwoord op de troonrede, haar ontwerp ter tafel gebragt, 't welk aldus luidt:

„SIRE!

„1. Met levendige belangstelling heeft de Eerste Kamer der Staten-Generaal, na een kort tijdsverloop, U. M. andermaal zien verschijnen, in het midden der Vertegenwoordiging van het Nederlandsche Volk, dat steeds van de hartelijkste genegenheid en gehechtheid aan zijnen Koning treffende blijken geeft.

„2. Wij verblijden ons over het voortduren der goede verstandhouding van Uwe Regering met de overige Mogendheden, en schatten op hoogen prijs, dat de uitbreiding van het vrije handelsverkeer ook door eene wijze staatkunde wordt bevorderd.

"3. Het gunstig getuigenis door U. M. bij vernieuwing afgelegd omtrent de zee- en landmagt, werd door ons met genoegen vernomen. Wij waarderen de ondersteuning door onze zeemagt aan de nationale scheepvaart en aan het onderhouden van belangrijke betrekkingen buiten 's lands verleend. Wij achten het, voor zoover de middelen het toelaten, met U. M. wenschelijk, dat gepaste maatregelen worden genomen, om den graad van geoefendheid der landmagt te verhoogen.

"4. Wij beseffen levendig dat de welvaart van het Vaderland in naauw verband staat met den voorspoed der kolonien en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen, en verheugen ons daarom te meer, dat haar toestand in 't algemeen gunstig mag worden genoemd. Onze wensch is, dat de rust in de binnenlanden van Sumatra niet verder gestoord en op Borneo hersteld zal worden, en dat de sporen der zware ramp, welke den Molukschen Archipel heeft getroffen, allengs mogen worden uitgewischt.

"5. Dankbaar erkennen wij met U. M. de verschijnselen van welvaart, die zich in den huishoudelijken toestand van het Rijk voordoen. Eene afdoende verbetering van den staat onzer rivieren wordt door ons op hoogen prijs gesteld. Wij verblijden ons in de ontwikkeling van landbouw en nijverheid en in alles wat eene verbeterde en versnelde gemeenschap zoo binnen 's lands als met het buitenland kan bevorderen. Wij juichen den ondernemingsgeest der ingezetenen toe, die thans een meer dan gewoon voedsel vindt in den aanleg van nieuwe werken en in de gunstige uitkomsten, welke de reeds tot stand gebragte opleveren. Het zoo grootsche werk der volbragte droogmaking van het Haarlemmermeer wekt ook onze onverdeelde belangstelling. Wij hopen dat de maatregelen, door de Regering ten aanzien van den invoer der eerste levensbehoeften genomen, zullen medewerken om overdreven duurte te verhoeden, en wij vleijen ons dat de uitbreiding van handel, fabriekwezen, scheepvaart en scheepsbouw ook het hare zal toebrengen, om het volksbestaan te schragen en de volkswelvaart te verhoogen.

"6. De gunstige staat, waarin de openbare geldmiddelen verkeeren, wordt door ons met voldoening waargenomen. Hebben onvoorziene omstandigheden de uitvoering der wet tot renteverminderingbelet, het zal ons hoogst aangenaam zijn nieuwe voorstellen tot verligting van den drukkenden rentelast te ontvangen.

"7. Wij hechten groot gewigt aan het vertrouwen van U. M. dat deze zitting de gelegenheid zal schenken om belangrijke onderwerpen van wetgeving tot afdoening te brengen, en herhalen onzen ernstigen wensch, dat de ontwerpen van wet, wier indiening de Grondwet voorschrijft, en die welke het belang des Vaderlands eischt, door Uwe Regering met onafgebroken zorg zullen worden voorbereid.

"8. De Eerste Kamer gevoelt innig, dat het welzijn van het dierbaar Vaderland in vele opzigten afhangt van hetgeen U. M. in gemeen overleg met de Staten-Generaal ook in deze zitting zal besluiten. Moge de Allerhoogste tot dat gewenschte doel onze eendragtige pogingen leiden en zegenen."

In de zitting van de Kamer van 23 dezer is aan de orde de beraadslaging over het adres van antwoord. De algemeene strekking wordt zonder deliberatie algemeen goedgekeurd. Dit is evenzeer het geval met alle acht paragraphen van het adres, waarvan alleen § 5 aanleiding geeft tot de volgende opmerking van den heer Tonckens: In die § wordt toegejuicht hetgeen in de troonrede gezegd wordt omtrent den ondernemingsgeest der ingezetenen. Maar die troonrede behelst ook de zinsnede, dat daar waar het algemeen belang het vereischt, de inspanning der ingezetenen door bijdragen van het rijk wordt ondersteund. Op die uitdrukking vindt hij geen antwoord in het adres en toch zou hij ook daarop eene uitdrukking van goedkeuring hebben gewenscht. In zijne sectie heeft men daartegen eenige bezwaren geopperd, welker gegrondheid hij erkent en waarom hij dan ook geen amendement op de § zal voorstellen. Hij heeft niettemin deze gelegenheid willen te baat nemen, om hier openlijk te verklaren, dat hij met het meeste genoegen gezien heeft, dat de regering op het voetspoor van hare voorgangster, de inspanning der ingezetenen door bijdragen van het rijk wenscht te ondersteunen. — Ten slotte is, bij hoofdelijke stemming, het geheele adres met *algemeene stemmen* onveranderd aangenomen.

TWEEDE KAMER.

In de zitting van 22 dezer heeft de heer Boreel van Hogelanden het voorzitterschap der Kamer op nieuw aanvaard met het houden eener aanspraak. In dezelfde zitting zijn ingekomen drie Koninklijke boodschappen, ten geleide van even zoo vele wetsontwerpen, als 1°. tot bekrachtiging eener door den Minister van kolonien en de Nederl. Handelmaatschappij geslotene overeenkomst, ter vervanging van die van 23 Julij; 2°. tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de landsdrukkerij voor 1854; en 3° nopens de inkwartiering en het onderhoud van het krijgsvolk, enz. Deze ontwerpen worden ter overweging gezonden aan de afdeelingen.

Voorts zijn door de Kamer benoemd:

1°. Tot voorzitters der afdeelingen, de heeren: van Goltstein, Dirks, van Rappard, Godefroi en de Kempenaer;

2°. Tot tweede voorzitters, de heeren: Baud, Hoffman, Storm van 's Gravesande, Luyben en Gevers;

3°. Tot leden der commissie tot de verzoekschriften, de heeren: Boeije, Donker, Hoekwater, van der Veen en van den Heuvel.

— In de zitting van den 23 geeft de Commissie tot het opstellen van een ontwerp van adres in antwoord op de troonrede te kennen dat zij met haren arbeid gereed is. Het wordt ter tafel gebragt, zal worden gedrukt en aan de afdeelingen verzonden.

Dit ontwerp luidt als volgt:

"SIRE!

"1. Evenzeer als wij met innige vreugde Uwe Majesteit weder te midden der Volksvertegenwoordiging zagen verschijnen, om de zitting der Staten-Generaal te openen, verheugen wij ons over de ondubbelzinnige bewijzen van genegenheid en gehechtheid, die Uwe Majesteit telken reize van de zijde der Natie ontvangt. Wederkeerig vertrouwen tusschen Vorst en Volk kan niet dan bevorderlijk zijn aan de goede werking onzer staatsinstellingen.

"2. Onder de verblijdende mededeelingen, ons gedaan, tellen wij de verzekering, dat Uwe Majesteit met de overige Mogendheden in de beste verstandhouding verkeert, hoog te waarderen blijken van belangstelling ontvangt, en de gelegenheid geopend ziet, om het vrije handelsverkeer tusschen Nederland en andere Staten uit te breiden.

"3. De getuigenis, dat de zee- en landmagt al mogen de daarvoor toegestane middelen ook beperkt zijn, eervol aan hare roeping voldoen, wordt door ons op hoogen prijs gesteld.

"4. Wij verheugen ons Uwe Majesteit den toestand der koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen in het algemeen gunstig te hooren noemen. Niets zal ons aangenamer zijn, dan ook gedurende deze zitting der Staten-Generaal, voor zoover dit tot onze taak behoort, den bloei dier koloniën en bezittingen te helpen bevorderen.

"5. Met groote belangstelling hoorden wij Uwe Majesteit gewag maken van den goeden voortgang der werken zoo tot verbetering van onze voornaamste rivieren, als tot het verkrijgen eener versnelde gemeenschap met het buitenland en tot aanwinst en ontginning, ook door het graven van kanalen of het aanleggen van wegen, van nieuwe gronden voor den landbouw. Dat de meer en meer opgewekte ondernemingsgeest der Natie zich in aanvragen tot uitbreiding van zoodanige werken openbaart, kan niet anders dan een verblijdend verschijnsel worden genoemd. Inzonderheid werd ons nationaal gevoel gestreeld door de herinnering der droogmaking van het Haarlemmermeer; een werk, dat onzen leeftijd en Uwen Doorluchtigen Grootvader, die een grootsch denkbeeld, door het voorgeslacht opgevat, verwezenlijkte, tot duurzame eer zal strekken.

"6. Met Uwe Majesteit erkennen wij dankbaar, dat de onderscheidene takken van volkswelvaart over het geheel in eenen bloeijenden toestand verkeeren en dat in den lande gewenschte bedrijvigheid heerscht. Te midden van dien voorspoed doet het ons leed, dat de jongste oogst niet ruimer is geweest; wij waarderen dan ook de zorg Uwer Majesteit, om aan welligt eenigzins overdrevene bekommering te gemoet te komen door het bijna geheel ontheffen der eerste levensmiddelen van de daarop nog geheven, geringe regten van invoer: een maatregel tot welker bekrachtiging wij gaarne zullen medewerken.

"7. Hartelijk verheugen wij ons, dat de openbare geldmiddelen bij voortduring in gewenschten staat zijn. Wij zullen de ons toegezegde voorstellen tot schulddelging met te meer aandacht en ijver onderzoeken, naar mate wij ons overtuigd houden, dat alleen door trapsgewijze vermindering van den rentelast, met wijze spaarzaamheid gepaard, de toekomst van 's Rijks finantiën voldoende kan worden verzekerd.

"8. Uwe Majesteit opent ons het uitzigt, dat aan de Staten-Generaal de gelegenheid zal worden geschonken, om in deze zitting belangrijke onderwerpen van wetgeving tot afdoening te brengen. Ongetwijfeld zullen onder de hier bedoelde voorstellen ook de zoodanige behooren, bestemd om aan gewigtige bepalingen der gewijzigde Grondwet uitvoering te geven. Gaarne verzekeren wij, dat wij, van het gewigt onzer roeping doordrongen, al onze krachten aan de naauwgezette overweging van die voorstellen zullen wijden.

"9. Moge alzoo de thans geopende zitting der Staten-Generaal rijke vruchten dragen! Mogen onder den onmisbaren zegen des Allerhoogsten, de gemeenschappelijke pogingen van Koning en Volksvertegenwoordiging strekken tot bevordering van het welzijn des Vaderlands en tot bevestiging der banden, die sedert eeuwen Nederland en Oranje onafscheibaar aaneenhechten!"

— Z. Exc. de Minister van Finantiën heeft in de zitting van 24 dezer de staatsbegrooting aangeboden voor 1854.

Z. Exc. verklaart de financiële uitzigten voor ons land op grond van de gemaakte berekeningen gunstig te mogen noemen. Z. Exc. meent in de voortgezette delging van schuld alleen het middel te vinden, om tot een gewenschten toestand te geraken.

Reeds is in de laatst verloopen jaren eene aanmerkelijke verlaging van het cijfer der renten verkregen, doordien het overschot op 's lands middelen is aangewend tot inkoop en aflossing van schuld.

Bij zamentrekking van de inkomsten der verschillende sedert 1850 genomen, en verder in den loop van dit jaar nog uit te voeren maatregelen, blijkt het, dat de uitgaven voor renten van de nat. schuld op de begrooting voor 1854 met ruim f 850,000 zullen verminderd worden. Zonder buitengewone omstandigheden hoopt men dit cijfer een volgend jaar op elf ton te kunnen brengen.

De Minister wenscht de gelden, voor de conversie bestemd, niet langer ongebruikt te laten liggen, daar het tijdstip nog niet is genaderd, om eene conversie-maatregel te kunnen nemen. Z. Exc. zou het best meenen het daarvoor beschikbare kapitaal aan te wenden tot aflossing van de geldleening voor het Haarlemmermeer.

Staatsbegrooting 1854, uitgaven	f 70,216,987,71
Beraamde ontvangsten	- 71,789,752,51^5
Batig slot	f 1,572,764,80^5

De uitgaven zijn meer dan in 1853 f 131,909.39^5, behalve de kosten van het R. K. kerkgen. over 1853, geraamd op f 479,549,18^5, voorloopig *voor memorie* uitgetrokken; doch onder dat hooger eindcijfer is begrepen eene som van f 335,000 voor nieuwe en belangrijke werken, als: gevangenissen, sluiting van het kanaal van St. Andries, verbetering van den Holl. Yssel, enz. boven en behalve eene som van f 786,362,50 tot amortisatie van schuld, ingevolge de wet van 27 Sept. 1841.

De begrooting is naar de afdeelingen verzonden en Z. Exc. bedankt voor zijne mededeelingen.

— Bij de plaatselijke geneeskundige commissie te Rotterdam zijn aangegeven:

op den 22sten September 47 choleralijders, 16 hersteld en 29 overledenen.

Op den 23sten 45 choleralijders, 19 hersteld en 24 overledenen.

Op den 24sten 25 lijders, 12 hersteld en 18 overledenen.

Op den 25sten 21 lijders, 8 hersteld en 12 overledenen.

(Tot den 24sten zijn te Rotterdam 642 personen aan de ziekte overleden.)

De cholera is te Amsterdam sedert het vorige berigt vrij belangrijk toegenomen. Het eerste geval is den 7den September voorgekomen, de verdere gevallen bepaalden zich tot den 17den tot eenige weinige; van den 7den tot den 20sten Sept. zijn in het geheel 52 gevallen aangegeven. Verder van den 20sten tot den 21sten Sept. 42 gevallen; van den 21sten tot den 22sten Sept. 23 gevallen; van den 22sten tot den 23sten Sept. 25 gevallen. Het totaal bedraagt dus 147 gevallen, waarvan 86 als overledenen aangegeven zijn.

Te Gouda is de ziekte laatstelijk toegenomen. Te 's Gravenhage, Brielle en Schiedam blijft de ziekte zich nog tot weinige gevallen bepalen. Te Leiden en Utrecht is de ziekte ook reeds opgemerkt. Ook te Antwerpen zijn reeds een paar gevallen voorgekomen.

Te Schoonhoven is den 12den dezer de cholera uitgebroken in eene slaapstede, waar bij gelegenheid der kermis verscheidene van Rotterdam gekomen draaiorgelspelers en dergelijke lieden vereenigd waren. Sedert zijn dagelijks, onder allerlei standen, gevallen voorgekomen.

— Bij gelegenheid, dat de cholera ook te Amsterdam, ofschoon tot dusverre nog niet op zeer verontrustende wijze, heerscht, heeft de heer F. J. van Vree aan de R. Katholijken te Amsterdam veroorloofd op vasten- en onthoudingsdagen zoowel vleesch als meermalen per dag te eeten, en dit wel, omdat goede spijziging in deze dagen van belang is voor de gezondheid.

— De Koninklijke Akademie van Wetenschappen heeft eene gewone vergadering te Amsterdam gehouden. Er waren 19 leden tegenwoordig. Omtrent eene vermoedelijke daling van den bodem in Nederland is rapport uitgebragt.

Utrecht, 25 Sept. H. H. Studenten onzer hoogeschool hebben Vrijdag avond serenades met fakkellicht gebragt aan de hoogleeraren Dr. G. J. Mulder, Dr. Th. C. van Lidth de Jeude, Mr. J. van Hall, en Dr. P. J. I. de Fremery, die gedurende Z. M. verblijf hier ter stede op verschillende wijze hunne genegenheid aan 't studenten-korps op nieuw hebben bewezen. Aan onzen geachten heer Burgemeester had men gelijke hulde hopen te brengen, doch Z. Ed. had dit genoopt gezien voor het aangenomen eerbewijs te bedanken daar zijne tegenwoordigheid dien dag elders werd vereischt.

Leeuwarden, 24 Sept. Wederom zijn 28 runderen afgemaakt, door longziekte aangetast. — Totaal 8535 runderen.

Groningen, 26 Sept. Bij den hevigen orkaan uit het N.W. die heden middag hier woedt, is het zeewater zoo hoog binnen deze stad opgestuwd als sedert jaren niet het geval is geweest. Op onderscheidene plaatsen stroomt het water met geweld kelders en huizen binnen en kan men die niet dan met booten bereiken. Van onderscheidene schepen zijn touwen en ketens gebroken. Op de peilschaal teekende het water om 6 uur 2 Ned. ellen en 4 palmen boven peil. Op last van den directeur van den waterstaat zijn, tegen het opkomen van den vloed de stormdeuren in de deuren van de spilsluizen geopend.

Luxemburg, 20 Sept. Heden hebben de nieuwe Ministers den eed afgelegd in handen van Z. K. H. prins Hendrik, stadhouder van den Koning-Groothertog.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Parijs, 22 Sept. De Keizer en de Keizerin zijn heden vertrokken, om hunne reis door de Noorder departementen te bewerkstelligen. H. H. M. M. zijn uitgeleide gedaan door al de Ministers; de Minister van oorlog vergezelt den Keizer.

— Door het besluit des Keizers, waarbij de belasting op het rundvee van 55 fr. op 3 fr. is terug gebragt, hoopt men dat het gebruik van vleesch weder meer algemeen zal worden. Dat gebruik was thans door de hooge belasting, ten nadeele van de gezondheid van 't algemeen, zeer beperkt.

DUITSCHLAND.

Den 20 dezer is te Berlijn de Evangelische Synode door den heer Bethmann Hollweg geopend. Deze Synode is tegen de vereenigde kerk, zooals die door den vorigen Koning is voorgestaan.

— Naar men verneemt, heeft het bondspresidium eene reclamatie ingeleverd tegen het op den 13den dezer, namens den Frankforter senaat, uitgevaardigde besluit, waarbij aan de plattelandsbewoners en Israëlieten alle burgerschapsregten worden verleend.

— De Berlijnsche *Zeit* meldt dat aan de zoogenaamde vrije gemeente te Maagdeburg de vergunning, die in Januarij 1848 tot hare oprigting verleend werd, thans door het Pruissische gouvernement onttrokken is. Deze kerkgemeente telt nagenoeg 8000 leden, heeft twee predikers, een uit eigen middelen gebouwd locaal voor godsdienstige en andere zamenkomsten en kan als de moeder beschouwd worden van alle de Protestantsche kerkgemeenten van die vrijdenkende rigting.

— Te Berlijn blijft de Cholera stationnair, van 22 tot 23 zijn bijgekomen 32 lijders; totaal 764, waarvan hersteld 131, overleden 478, in behandeling 155. In genoemd etmaal zijn in het geheel 16 personen overleden.

Weenen, 20 Sept. Heden heeft met luister de overgifte plaats gehad van de Hongaarsche krooninsignieën door den aartshertog Albert aan den Keizer. In zijn antwoord heeft de Keizer gezegd, als blijk van welwillendheid jegens Hongarije, het bewaren dier heilige teekenen aan het land zelve toe te vertrouwen. Dit gezegde is opmerkelijk, omdat naar de oude Hongaarsche grondwet de insigniën niet buiten het gebied mogen bewaard worden.

22 Sept. Berigten, heden per telegraaf uit Olmutz ontvangen, melden, dat de Keizer van Rusland eerst Zaturdag den 24 dezer te Olmutz zal aankomen. Z. M. zal vergezeld zijn door den grootvorst troonsopvolger, den groothertog Nicolaas en prins Paskewitsch. Tegelijkertijd zullen te Olmutz aankomen de staatskanselier graaf van Nesselrode, en de baron van Meijendorff, gezant van Rusland te Weenen. De Prins van Pruissen wordt morgen in het kamp van Olmutz verwacht.

23 Sept. Engeland moet niet meer aandringen op de eenvoudige aanneming van de Weener nota, omdat de opvatting dier nota door Rusland geenszins overeenstemt met den zin, die Engeland er aan hecht.

Berlijn, 23 Sept. De nietbijwoning der evolutiën te Olmutz door onzen Koning wordt beschouwd als een bewijs, dat Z. M. zich niet te veel wil sluiten aan Rusland, in zake de oplossing van het Turksch-Russische verschil.

ENGELAND.

Gedurende 1852 werd in Engeland 37 millioen gulden Holl. aan regten op geestrijke dranken betaald en bijna 8 millioen in Schotland.

Londen, 23 Sept. Aan onzen gezant te Weenen moet thans bevel gezonden zijn, om de Divan uittenoodigen de Weener nota aan te nemen.

24 Sept. De vereenigde Engelsche en Fransche vloten zijn de Dardanellen gepasseerd. De Consols daalden twee percent.

— De opgewondenheid te weeg gebragt door het berigt, dat de Eng. en Fransche vloten in de zee van Marmora gezeild zijn, is algemeen zeer groot. Daar deze beweging plaats gehad heeft op verzoek van de Fransche en Engelsche gezanten te Konstantinopel, die gebruik gemaakt hebben van de hun verleende volmagt, schijnt het eene verrassing te zijn voor de beide kabinetten, ten minste voor het Engelsche. Men verwacht nu verdere krijgsbewegingen van de zijde van Rusland; vooral ook omdat de Czaar die zich op denzelfden grond zal kunnen verdedigen, door zich op zijn regt van bescherming over de Grieksch-Russische christenen in Turkije te beroepen, indien deze namelijk niet reeds zelven de wapens tegen het Muzelmansche rijk hebben opgevat, hetwelk thans uiterst weinig kans op behoud van zelfstandigheid en onafhankelijkheid heeft.

RUSLAND.

De Oostersche kwestie is thans juist wat zij was voor dat de conferentie bestond, met dat onderscheid, dat tijd en moeite verloren zijn. De Keizer heeft te kennen gegeven de Weener nota opgevat te hebben in een overeenstemmende met de eischen van vorst Menzikoff, en niet in dien zin welken de conferentie daaraan wenschte te geven, na de weigering der Porte. De waarborg der mogendheden, die eene beweegreden zou zijn voor den Sultan, om eene nota aan te nemen, die niet uitdrukt hetgeen zij bedoelt, verdwijnt dus, en daar Oostenrijk zich onttrekt aan het verder gezamenlijk handelen der gezanten te Weenen, zoo kunnen de westelijke mogendheden Engeland en Frankrijk thans beschouwd worden als alleen te staan.

ITALIE.

Eene aanzienlijke jonge schotsche dame, mss Margaret Cunningham, die met hare moeder en zuster te Lucca in Toskane de baden gebruikte, is gearresteerd, omdat zij bijbels heeft verspreid.

SPANJE.

De heer Sartorius is voorzitter van het nieuwe ministerie. Het afgetreden kabinet is gevallen door zijne magteloosheid. Het nieuwe is meer liberaal constitutioneel.

TURKIJE.

Over Triëst is de telegraphische tijding gebragt, dat eene deputatie van de Ulemas bij den Sultan was geweest, om dezen aan te zeggen, dat hij binnen 24 uren moest kiezen tusschen een troonsafstand of eene oorlogsverklaring aan Rusland. Men verwachtte ten gevolge van deze gebeurtenis eene beweging der vereenigde vloten, om den Sultan tegen zijne oorlogzuchtige onderdanen te ondersteunen.

— Uit Konstantinopel is van 15 Sept. de tijding ontvangen dat op de vertoogen van den Scheik-el-Islam de Ulemas *amende honorable* hebben gedaan, dat de processie van het Bairamsfeest in de beste orde is afgeloopen en de stad in volmaaktste rust geniet.

BELGIE.

Ten einde zoo mogelijk de arbeidende klasse bij de tegenwoordige duurte van het brood te hulp te komen, hebben de heeren Warocqué, directeur der steenkolenmijnen te Mariemont, en van Leempunt, ijzergieter te Antwerpen, het dagloon hunner werklieden verhoogd.

NOORD-AMERIKA.

De *New-York Tribune* geeft verslag van een slavenjagt den 3 Sept. in de stad Wilhersbarre in Pensylvanie plaats gehad. Het gold een jeugdige bijna blanke slaaf, die in een hotel werkzaam was en door zijn vorigen meester zou geketend worden. De slaaf sloeg zich door zijne vijf belegeraars; bebloed of

kwam hij het huis en wierp zich in 't water om verder te vlugten; men zond den slaaf tweemaal eene lading uit de karabijnen na, zonder te treffen. Aan de overzijde der rivier gekomen, werd de ongelukkige er opgewacht. Zich niet over willende geven, werden tot 5 maal toe 4 karabijnen te gelijk op hem gelost. Gelukkig trof slechts een enkele kogel. Voor dood gehouden, werd hij door welwillenden opgenomen, doch spoedig weder door den eigenaar en zijne helpers opgeëischt. Door de menigte, die intusschen was bijeengekomen, durfden de jagers geen geweld meer gebruiken, en het is den slaaf, na uren lijdens gelukt, te ontkomen. De officier van politie van Pensylvanie stelde echter de inwoners verantwoordelijk voor hun gedrag, waardoor zij een eigenaar verhinderden, zich in 't bezit te stellen van 't geen hem regtmatig toekomt.

— De voortgang van de vlammen bij brand wordt in N. Amerika thans veelal gestuit door het aanwenden van hetgeen men aldaar de stoombrandspuit heet. Deze heeft wel iets van een locomotief en werpt het water 200 voeten hoog en omstreeks 200 tonnen in het uur, in één tot zes stroomen. Het werktuig kan in vijf minuten aan den gang worden gebragt vereischt vier man en vier paarden en heeft krachtiger uitwerking dan zes gewone brandspuiten.

— Terwijl de staten der oude wereld slechts hun best doen, om hunne uitgaven zoo te beperken, dat hunne schuldenlast niet vermeerderd worde, zijn de Ver. Staten in moeijelijkheid, waar met hun geld te blijven. De federale kas heeft een batig saldo van 70 millioen gulden in geld, en met elke maand vermeerdert het te goed. De vraag is nu, wat met dat geld te doen?

DRENTHE.

Assen, 28 Sept. De *Stads Groninger Courant* bevat het volgende: „Hoewel in het kanton Hoogeveen bij uitnemendheid goede jagten gevonden worden, is het getal jagers aldaar betrekkelijk zeer gering; althans te Hoogeveen is er maar een, — te Beilen, dat eene oppervlakte heeft van 16684 bunders en alwaar het jagtveld als wildrijk gerenommeerd is, ook slechts een, — te Ruinen drie, — te Westerbork met het daaronder behoorende Nieuweroord vier, — te Dalen drie, — te Coevorden vijf, — te Zweeloo twee, — te Sleen drie, en te Oosterhesselen twee, dus in het geheel vierentwintig.

„Zouden de den eigendom beschermende, maar daarentegen den jager zoo zeer belemmerende bepalingen der nieuwe Jagtwet hiervan ook de oorzaak zijn?

„Jagers verzekeren, dat er vele hazen, maar weinig patrijzen gevonden worden."

* Als eene bijzonderheid kunnen wij berigten, dat op een stuk heidegrond, gelegen in het Peeloërveld nabij Assen en onlangs aangekocht door den heer *J. M. Lezer* alhier, koolzaadplanten zijn gewassen van buitengewone zwaarte en ter mans-hoogte, zonder dat de grond eenige andere bemesting en bearbeiding heeft ondergaan als afbranding. Ongemeen overvloedig is de opbrengst van het daarop voor de eerstemaal uitgezaaide koolzaad, en zelfs het in 't wild opgeschoten gras heeft eene buitengewone lengte bereikt.

— Wij vernemen nader, dat de benoeming van Manhigim voor de Israel. gemeente alhier, door de Hoofd-commissie tot de zaken der Israelieten te 's Hage, geschied is ingevolge een door de meeste leden dier gemeente aan genoemde commissie opgezonden adres des betreffende en in afwijking van de oorspronkelijke voordragt van H. H. Parnassijns der hoofdsijnagoge te Meppel, welke voordragt evenwel op herhaalde aanschrijving van Gecommitteerden des hoofdbestuurs door gezegde Parnassijns, hoewel ongaarne, bij besluit van den 13 Sept. l.l. is ingetrokken, om eene andere te doen in overeenstemming met het verlangen der adressanten.

— Op het twaalftal predikanten, te Zwolle opgemaakt ter vervulling der vacature, ontstaan door het overlijden van Ds. *Bleijenberg*, komen o. a. ook voor de heeren *H. Uden Masman* te Meppel, *J. B. F. Heerspink* te Gieten, *A. B. le Coultre* te Steenwijkerwold en *H. Oolgaart* te Zwartsluis.

— Met vreugde zien wij uit de *Prov. Over. Ct.*, dat in verschillende bijeenkomsten van werkbazen, in de vorige week te Zwolle gehouden, besloten is, om de dagloonen van den ambachtsman in die stad, voor zoo ver sommige hunner niet reeds vroeger op een hooger cijfer zijn gebragt, thans algemeen met 10 Cents te verhoogen, en dat die maatregel ook op de werklieden, bij de stad in dienst, zal worden toegepast. De billijkheid daarvan waarderende, vertrouwen wij, dat zij de algemeene goedkeuring zal wegdragen, en dat ook voor de nog loopende aangenomen werken, door de aannemers met de aanbesteders tot eene evenredige wijziging in de contracten moge worden overeengekomen.

— Op de najaarsmarkt, den 22 dezer te Odoorn gehouden, waren aangebragt 151 runderen, 59 oude en 158 jonge varkens alsmede 1057 schapen. De prijzen der runderen beliepen van *f* 20 tot *f* 90, der oude varkens van *f* 20 tot *f* 30, der jonge varkens van *f* 4 tot *f* 16, der oude schapen van *f* 4 tot *f* 8 en die der jonge van *f* 1,50 tot 2,50. De handel in rundvee was zeer levendig, zoodat bijna al het aangebragte verkocht is geworden. Ook voor de varkens en schapen en vooral voor de eerste bestond veel kooplust.

— Men verneemt, dat de besmettelijke koortsen ten huize van *J. H. Hanken* te Schoonebeek afnemende zijn en zich niet verder verspreiden.

— Maandag j.l. heeft bij de Arr. Regtbank alhier de plegtige installatie plaats gehad van den nieuw benoemden substituut-Officier Mr. W. L. *Schiffer*. Nadat hij, na voorlezing door den Griffier van de acte van den door hem afgelegden eed, was binnengeleid, nam de President het woord, wees in korte bewoordingen op het gewigtige en moeijelijke van de betrekking van den nieuw-benoemde, wenschte hem daarmede hartelijk geluk, beval zich in zijne welwillendheid aan, gelijk hij die van zijnen kant aanbood en verklaarde daarop den heer *Schiffer* voor geinstalleerd. De Officier van Justitie, nu het woord erlangende, verklaarde zich gedrongen te gevoelen, om zijne vreugde te betuigen, dat de Hooge Regering de reeds eenigen tijd open geblevene betrekking van Substituut-Officier wederom had vervuld, niet alleen omdat daardoor zijn taak verligt werd, maar wel voornamelijk omdat de werkzaamheden aan het Parquet te veelvuldig waren, dan dat één ambtenaar dezelve naar behooren kon waarnemen, en deze dus daaronder moesten lijden. Het verheugde hem bijzonder, dat 's Konings keuze op den benoemde was gevallen, die uit zijne antecedenten reeds zoo gunstig bekend was; hij wenschte hem van zijnen kant ook regt hartelijk geluk, en hoopte dat hij zijne betrekking in het genot van eene goede gezondheid mogt waarnemen tot heil der Maatschappij en tot zijn eigen genoegen; de spreker verklaarde, dat hij gaarne alles wilde aanwenden, om dit genoegen te verhoogen, en om vriendschap en vertrouwelijkheid tusschen hen te doen heerschen, zoo noodig tusschen ambtenaren aan wie dezelfde taak is opgelegd.

De heer *Schiffer* antwoordde hierop kortelijk; hij gaf zijne vreugde te kennen, dat zijne benoeming den steeds door hem gekoesterden wensch, om bij het openbaar Ministerie te worden aangesteld, had vervuld; inzonderheid deed het hem genoegen, dat hij in deze provincie was geplaatst, waarin hij, een gedeelte zijner jongelingsjaren had doorgebragt, en waar hij steeds oud Vaderlandsche hartelijkheid en gulheid had ondervonden, en dat hij werkzaam zou zijn bij eene regtbank, uit achtingswaardige regtsgeleerden bestaande, en onder een man, die ook in andere Provincien den roem van ijver en bekwaamheid had verworven. Hij bedankte vervolgens voor de heusche woorden, tot hem gesproken, beval zich bij de leden van de Regtbank en den officier aan en riep hunne welwillendheid en ondersteuning in. Ten slotte rigtte hij nog een kort woord tot de balie.

— Als eene bijzonderheid en een bewijs, dat het onkruid dit jaar wel heeft willen wassen, meldt men ons, dat te Rolde twee akkers met aardappelen gehooid zijn, alvorens de aardappelen zijn gerooid.

— De heer *A. ten Oever*, Predikant te Gasselternijeveen, heeft de beroeping naar Bellingwolde aangenomen.

— In de onlangs gehoudene vergadering van den Raad der gemeente Meppel is door de commissie, betrekkelijk het voorstel van den heer A. Roelink omtrent de daarstelling van kunst of straatwegen van Ruinen over Beilen naar Assen en van Beilen naar Dalen met een zijtak van Pesse naar Hoogeveen rapport uitgebragt; zij stelde voor, met overleg van den voorsteller, dat de raad zich vooreerst mogt bepalen tot onderhandelingen met de gemeente-besturen van Ruinen, Beilen en Hoogeveen. Dit rapport wordt ter inzage der leden gelegd. — Ook is in dezelfde vergadering in handen der commissie voor de zaken met de Kanaal-Maatschappij gesteld een adres van eenige ingezetenen, aangelanden en regthebbenden op de Poele, verzoekende herstel van het hun door de Dr. Kanaal-Maatschappij ontnomen regt ter bevaring van dat water alsmede van het peil, gelijk aan dat van de kom der gemeente Meppel.

* **Nieuwbuinen, 26 Sept.** Heden is van wege 't Collegie van toezigt, opneming gedaan van de alhier in aanbouw zijnde kerk en pastorij voor de te stichten Herv. gemeente, bij welke opneming is gebleken, dat de aannemer *I. Schulenberg* in dezen ten vollen aan zijne verpligtingen voldoet, zoodat hem wegens dien bouw alle lof toekomt.

* **Meppel, 25 Sept.** Eergisteren avond omstreeks negen uur is in een sloot bijlangs een stuk weideland nabij de Hoogeveensche vaart gevonden het lijk van *H. Westerbeek*. Den geheelen dag had hij in een beschonken toestand verkeerd, en had in dien toestand een paard naar het land gebragt. Bij het omgaan van het hek is hij waarschijnlijk in de sloot gevallen, daar hij achterover daarin lag, met een stuk van het hek in de eene en een halster in de andere hand.

— Dienzelfden avond beproefde een jongeling van 28 jaren zich van het leven te berooven, door van de Langebrug in het Meppeler-diep te springen; door spoedig aangebragte hulp werd hij echter weder op het dooge gehaald en naar het huis zijner ouders teruggevoerd. Men meent, dat huisselijke twist tot deze noodlottige daad heeft aanleiding gegeven.

— In de beide voorlaatste dagen zijn alhier aan de waag, even als in vroeger jaren, weder zeer vele vaten met boter gewogen, namelijk 1068 vierde vaten, wegende te zamen 42720 Ned. ponden, verkocht tegen *f* 36 à *f* 40 het vierde vat; zoodat hiervoor eene som van tusschen de 40 en 41 duizend gulden is betaald.

* **27 Sept.** Door den hevig gewoed hebbenden storm heeft het waterte Zwartsluis eene hoogte bereikt van 15 voeten Te Genemuiden en op het Kampereiland staande de landerijen geheel onder water. In eerstgemelde plaats is zelfs eenig vee verdronken. Te Mastenbroek begint ook het water binnen te dringen. De Zwolsche stoomboot is gisteren avond ook niet aangekomen.

* **Coevorden, 25 Sept.** Als een staaltje van vergegaande brutaliteit vermelden wij, dat men gepasseerde Donderdag eene schutdeur van het fort *Verlaat* alhier, bijna ganschelijk tot op het water afgebrand heeft gevonden. Vermoedelijk is dit geschied, om zich zonder breken van het ijzer en koper te kunnen meester maken. Deze daad kon te gemakkelijker worden uitgevoerd, wijl dit verlaten fort een eind wegs buiten de werken ligt, en men het niet dan bij lange droogte al wadende of per schuit kan naderen, zoodat het buiten het bereik als het ware der policie is.

* **Nieuweroord, 23 Sept.** Gisteren werd alhier door den heer *Rahder*, onder het wapperen der vlaggen, de eerste steen gelegd voor de nieuw gesticht wordende bijzondere school.

Na het leggen werd door een der metselaars eene zeer gepaste toespraak gehouden; waarna door het werkvolk de kreet werd aangeheven: *leve de Maatschappij!* Mogt zij nog vele jaren blijven bestaan, dewijl zij alles in het werk stelt en geene moeite noch geld spaart om al wat tot nut en welvaart kan strekken, te bevorderen! Dat Nieuweroords ingezetenen dankbaar het voorregt erkennen, van weldra eene school te bezitten, om daar hunne kinderen te doen opleiden tot wetenschap en deugd.

* **Hardenberg den 26 Sept.** De Zandboekweit is hier meestal binnen en kan men de opbrengst zeer gezegend noemen. Veenboekweit staat er nog veel buiten en is het waarlijk jammer, dat de invallende regen het inhalen derzelve sedert eenige dagen verhindert. De aardappelen beloven eenen schralen oogst en zijn de mededeelingen daaromtrent van hen, die daarmede reeds eenen aanvang hebben gemaakt, niet zeer verblijdend. Dit product, dat algemeen slecht van kwaliteit is, rijst hier dagelijks aanmerkelijk in prijs.

— Woensdag jl. verliet de slager *S. D.* aan de Dedemsvaart zijne woning met eene zware vracht vleesch op zijn hoofd en ging er mede venten. Te Lutten klaagde hij over ongesteldheid, en sedert is hij nog niet tot de zijnen teruggekeerd. Thans verneemt men, dat men den vermiste bij eenen landbouwer onder Beilen heeft aangetroffen en is daarvan aan zijne ontruste huisgenooten kennis gegeven. De ongelukkige moet door het zware dragen zijne hersenen hebben beleedigd en aan krankzinnigheid lijdende zijn. *P. O. C.*

RAADSVERGADERING.

Coevorden, 23 Sept. De nieuw gekozene leden, de heeren Dommers en Cramer leggen de gebruikelijke eeden af. Tot Wethouder en ambtenaar van den burgerlijken stand wordt de heer Cramer herbenoemd. — Wordt voorgelezen eene missive van Hh. Ged. Staten, houdende toestemming tot de verdeeling der algemeene weide de Holvert, waarin de gemeente voor 5 weiden is geregtigd. Notificatie.

Vervolgens geeft de Voorzitter den Raad in overweging, of het niet oirbaar zoude zijn, zich aan den Minister van Binnenlandsche Zaken te wenden, betrekkelijk het afwatering- en scheepvaart-kanaal van deze stad tot in de Vecht bij Anc. De heer Dommers vraagt het woord; hij houdt dit niet alleen voor overbodig, maar daarenboven zou het de Minister als een beleedigend wantrouwen kunnen beschouwen. Men is immers overtuigd, uit het medegedeelde aan de Staten van dit gewest, dat Z. Exc. deze hoognoodige zaak bevordert, mede ter oorzake van het in den jare 1824 met Hannover aangegane grenstractaat, waarbij ons Rijk zich verpligtte, om voor eene goede afwatering langs deze zijde te zullen zorgdragen. De heer Dommers betoogde verder — dat een adres vooreerst toch niets zoude baten, vermits zijns inziens, door het Ministerie de Rijks begrooting reeds in gereedheid zoude zijn gebragt, en, komt het bedoelde afwaterings en scheepvaarts kanaal er niet op voor, dit niet aan den Minister, maar aan Ged. Staten van Overijssel te wijten was, die deze zaak in de Staten-vergadering niet schijnen voorgedragen te hebben. Dat die Provincie andere plannen schijnt te beoogen, dat men echter vrijelijk mogt vertrouwen, dat individuële inzigten voor algemeene bij den Minister zouden moeten onderdoen, en de gemeente zich eerst onlangs over deze gewigtige zaak had geadresseerd, waarop nog geene dispositie is gevolgd. Hij verklaart zich er stellig tegen, men behoorde in allen gevalle zoo lang te wachten tot de Rijks begrooting bekend zal zijn geworden. Dienvolgens wordt besloten.

MENGELWERK.

Cholera.

Wij achten het van belang, nu de cholera zich in ons land meer en meer uitbreidt, mede te deelen de volgende bekendmaking van

„B. en Ws. der gemeente Brielle:

In aanmerking nemende, dat volgens het oordeel van alle deskundigen, (ook die van andere landen, waar de cholera morbus heeft gewoed), een ieder in het bijzonder, tot voorkoming, beteugeling en verdrijving dier ziekte, veel kan bijdragen, zoowel door het regelen eener goede levenswijze, als door het tijdig inroepen van geneeskundige hulp;

Overwegende dat een ieder aan zich zelven, en aan de Maatschappij ten duurste verpligt is, tot naleving van alles, wat tot het bereiken van evengemeld doel zou kunnen strekken;

Hebben goedgevonden de ingezetenen opmerkzaam te maken op de wenken, welke door de bevoegde beoordeelaren gegeven worden.

1°. Men trachte eene bedaarde en opgeruimde gemoedsstemming te bewaren en, vóór alles, overdrevene bevreesdheid voor de ziekte te voorkomen. Het opregt vertrouwen op de liefde en wijsheid Gods zal zeker daartoe het beste middel wezen.

2°. Men neme eene regelmatige levenswijze in acht, waartoe in het bijzonder wordt aanbevolen, onthouding van Sterken drank, althans het overmatig gebruik daarvan, en van alle scherp zure, waterachtige en verkoelende spijzen of dranken. Ontraden wordt het gebruik van zuur bier, ongekookte karnmelk, boomvruchten, komkommers, snijboonen, zeevisch inzonderheid gebakken visch.

Aanbevolen wordt het gebruik van vleeschspijzen, brood, rijst, gort, meelspijs in het algemeen, goede aardappelen, groenten en keukenspecerijen. *Matigheid* wordt in het bijzonder, en ten opzigte van *alle* spijzen en dranken, met nadruk aangeraden. Men zorge zooveel mogelijk voor eene warme kleeding, en voor eene goede bedekking in den nacht; vochtig *bedstroo* worde vermeden. Te snelle overgang van warmte tot koude en *het werkeloos lang stilstaan of stilzitten in de avondlucht* worden schadelijk geoordeeld.

3°. *Reinheid van huis, ligchaam en kleeding zijn noodzakelijk;* dat men toch zorge de woning behoorlijk te luchten en te ververschen en de huid door behoorlijke reiniging en wassching lenig te bewaren!

4°. Aan ieder wordt aanbevolen, om, bij het ontwaren van ziekelijke aandoening, vooral diarrhae (buikloop), geneeskundige hulp in te roepen. Velen, die daaraan lijden, meenen dat het verschijnsel goed en gezond is. Zij vergeten, dat het ook een voorbode van de ziekte zijn kan, en dat juist die beginsselen, door spoedige hulp en gepaste middelen, bijna altijd met vrucht kunnen overwonnen worden.

Waar de gelegenheid tot het tijdelijk bergen van lijken vóór de begrafenis niet aanwezig mogt zijn, zal, op aanvrage aan een der leden van de commissie van hulpbetoon in cholera-ziekte, bestaande uit de HH. M. van der Lugt Meltser, J. C. Huijsman, J. Beijers en W. H. D. Munnich, eene behoorlijke plaats aangewezen worden; terwijl een ieder verzekerd kan zijn, dat zoodanig lijk onder voortdurend toezigt zal wezen.

Aan een ieder wordt aangeraden, om steeds in voorraad te hebben: een zekere hoeveelheid lijnmeel, eenige kruiken voor heet water, smalle laatwindsels, een pakje cholera kruiden, welke kruiden, volgens een geneeskundig voorschrift te zamen gesteld, bij elk Apotheker verkrijgbaar zijn.

Deze kruiden kunnen, bij voorkomende diarrhae of hevige krampen als thee getrokken, onverwijld gebruikt worden, behoudens de noodzakelijkheid tot het spoedig inroepen van geneeskundige hulp.

B. en Ws. hebben gemeend de ingezetenen niet onkundig te mogen laten met deze algemeene voorschriften van gezondheid. Zij noodigen elk in diens eigen belang uit, zich de gegeven wenken ten nutte te maken en daarnaar den levensregel te rigten.

Aan God zij het overige met vertrouwen overgelaten."

INGEZONDENE STUKKEN.

EEN ZENDBRIEF

aan de welgezetene landlieden in onze Provincie.

Waarde Vrienden!

't Doet er niet toe, wie ik ben, en ook niet, welke bediening of wat ambt ik in de maatschappij bekleed; maar, hier moogt gij u gerust van overtuigd houden, dat ik u allen, waar gij ook woont op Drentschen bodem, in het Oosten of in het Westen, een toegenegen, warm hart toedraag, vol vriendschap. Met groote belangstelling en wezenlijke blijdschap verneem ik altijd, als het u wel gaat, en alles, wat beproefd of aangewend wordt, om die welvaart nog hooger op te voeren, vindt in mij een vurig voorstander en verdediger. Zoo kunt gij er ook zeker van zijn, dat ik mij om uwentwil verheug, nu dit jaar, door de duurte der prijzen van het geen uw akker of uw veestapel of uw schaapskooi voortbragt, zoo bijzonder voordeelig is. Ja, steekt het maar niet onder stoelen en banken, dat de geldlaadjes uwer pultrums en secretaires aanhoudend in een zwellenden toestand zijn en haast de blinkende rijksdaalders niet meer kunnen bergen! Ziet, de marktberigten in de courant, die, even als eene oude vrijster, geen geheimen kan bewaren, verklappen het immers iedere week, dat de heele wereld het weet, hoe gij dit jaar geld wint als water en er ieder wel eene beugelchais op na zoudt kunnen gaan houden, even als de Groninger boeren op *'t Hoogeland*, indien het u niet veroest zat in 't gebeente, om toch zoo min mogelijk den voorvaderlijken trant van leven te verzaken. Wat is er tegenwoordig niet duur, zoodat zelfs de rijke Amsterdammers, die anders tegen het uitgeven van een handvol geld niet opzien, er over klagen? Uw rogge, uw boter, uw koeijen, uw varkens, uw paarden, uw schapen, — voor het een zoowel als voor het ander worden thans prijzen besteed, die een mensch, die er behoefte aan heeft, de koude koorts op het ligchaam jagen. En gij, zijt het, die met die voordeeltjes gaat strijken. Als gij 's maandags of dingsdags of op een anderen marktdag naar *Assen*, of *Coevorden*, of *Meppel* geweest zijt, en het daar een vracht van uwe rogge afgeleverd, en gij laat 's avonds bij uw tehuiskomst aan moeder de vrouw de blinkende zilveren schijven in de ooren rammelen, die gij voor uw koren of uw boter hebt ingewisseld, — of als gij hier of daar bij naber of vriend een buurpraatje houdende, of Zondags op het kerkpad, weet gij, als gij *naar* de kerk gaat (niet, als gij er *uit*komt; want, dan zijt gij immers te vol van de preek, die gij pas gehoord hebt, om over wereldsche dingen te denken, veel min nog te spreken;) als gij dan wil ik zeggen, kunt vertellen: op Rolder markt heb ik voor mijn zwarte weer zooveel daalders, en op Emmer markt laatst voor mijn roobonte, die tegen Ligtmis moet kalven, item zooveel guldens gebeurd, — zegt, begint het duiveltje van den hoogmoed, dat gij allen, zoomin als een der andere Adamskinderen, voor goed hebt uitgebannen, begint u dit dan niet in uw binnenste zoo wat te spoken en te kittelen, dat gij in u-zelven zegt: jongens, wat zijn wij met ons geld toch ontzagchelijke pieten! ?

Nu, ik misgun of benijd het u niet; daar is geen haar op mijn hoofd, dat daaraan zou denken. Gij hebt er immers werk genoeg voor gedaan, zweetdruppels genoeg voor laten vallen, er vroeg en laat genoeg om op de been geweest; 's morgens, voor dag en dauw, waart gij er al om in de wapens, terwijl de gemakkelijke baronnen en jonkheeren en graven in

den Haag en in *Parijs* en in *Londen*, die weinig anders te doen hebben, dan den mond tot eten of — tot gapen uit tijdverveling te openen, nog lui en vadsig op één oor lagen. Maar — en nu komt het er op aan, — maar veroorlooft mij, dat ik u vraag, waartoe gij van zins zijt die meerdere ontvangsten van dit jaar, die bijzonder geldelijke voordeelen, die van veestapel en akker u toevloeijen, te besteden? Gij moet mij niet houden voor een onbescheiden bemoeial; omdat ik niet alleen belangstel in uw *tijdelijke* welvaart, maar ook gaarne zou zien, dat gij naar den geest u meer zoudt ontwikkelen en ook vooruitgaan in beschaving van verstand en hart, kortom in *geestelijken* wasdom zoudt toenemen, en omdat ik vrees, dat uw buitengewone verdiensten u te vaster nog aan den mammon en het aardsche zouden hechten en u te dieper nog tot aanbidders van den GELDGOD verlagen, — daarom doe ik u die vraag: wat hebt gij in den zin met de zoo- en zooveel honderde guldens, die gij tegenwoordig meer dan anders van uwe produkten thuis brengt?

O, zal de een zeggen, onze *Marregien* heeft al zoo lang met dat onderwetsche ding van een oorijzer om het hoofd geloopen; 't kan er nu op staan, dat ik haar een nieuw koop, naar de laatste mode, en dan een paar naalden er bij. — Wat? zal een ander van u zeggen, met dat meerder geld, dat ik nu voor rogge of beesten gemaakt heb, ben ik niet verlegen; ik beleg het daar of daar en heb er dan 's jaars item mijn zooveel percenten van. — Neen, roept een derde, ik heb al lang genoeg op dien ouden linnenwagen gehossebost, — ik reis eerstdaags naar de stad en bestel er een kor of misschien wel een beugelchais, om toekomenden zomer voor geen Oldambster onder te doen! —

Alles goed en wel, mijne vrienden, ik heb er niets tegen, dat gij u ook oefent in 't coupon-knippen, en dat gij in een gemakkelijke chais langs grind- en straatwegen snort, en dat uwe *Marregiens* Zondags met een even fraai oorijzer in de kerk pronken, als de *Jantiens* en *Hillegiens* en *Aaltiens* uit X of Y of Q. Maar weet gij wel, dat gij uw geld ook nog beter kunt beleggen, dan alleen in inschrijvingen op het grootboek, dat in *Amsterdam* is gevestigd? En dat gij het nog met voordeel kunt uitgeven, terwijl er uw *Marregien* niet minder smaakvol om voor den dag behoeft te komen en er voor uw *Geert* of *Albert* ook nog wel een horologie met ketting en signetten van overschiet? — Zijt gij begeerig om dat te weten? — Schort dan, als ik u verzoeken mag, uw geduld een paar dagen op, tot dat de heer *Gratama* weêr een nieuwe Drentsche courant in 't licht zendt. Daarin zal ik u het antwoord geven, hoe gij met vrucht en interest voor u zelven en zonder dat een der uwen er een beet te minder om behoeft te eten, uw geld op eene loffelijke wijze kunt besteden.

S.

Men schrijft ons uit Coevorden, 23 *September* 1853.

In de afgeloopene week is hier eene weide, genaamd *de Holvert* ruim 90 bunders groot en door verschillende eigenaars gemeenschappelijk beweid en verhuurd, verdeeld. Zij werd daartoe in 15 bijna gelijke stukken gescheiden. elk ten naasten bij van 10 weiden en toen naar het lot aan de verschillende eigenaren toegewezen. De voorbereidende maatregelen tot dat belangrijk werk waren door eene Commissie, bestaande uit de heeren Hojjting, A. Scholten, J. H, Zwaveling en W. Maaties goed beraamd en werden, op de vriendschappelijkste wijze, ten uitvoer gebragt. Dit mag wel op den regten prijs worden gesteld, want hoe ligt leidde, bij soortgelijke scheidingen, vermeende krenking van regten of oogenschijnlijk nadeel de gemoederen tot verzet, 't zij door woord of daad! Hier is alles in der minne besproken en afgehandeld, en dat zal de eigenaren van de beide nog onverdeelde zoogenaamde „mandeelige weiderijen" het *Moer* en de *Mars* moed geven, om ook die tot scheiding te brengen. De weiderij, nu verdeeld in 15 stukken lands, elk van 10 weiden, zal met der tijd, ja zeer spoedig een geheel ander gezigt en gewis ook eene vrij aanzienlijker rente opleveren, dan zij tot hiertoe gaf. Immers de liefhebberij, die velen onzer ingezetenen in de landbouw en weiderij hebben, zal toonen tot welk eene herschepping mandeelig goed geraakt, als het uit zijn, als 't ware vergeten toestand, onder het oog en de hand van elken eigenaar afzonderlijk komt. Daarvan kan men nu de sprekendste bewijzen aantoonen, vooral door hen, die alleen of bijna alleen een geheel stuk van 10 weiden bezitten. Zij koopen enkele weiden tot hooge prijzen om hun wezenlijk belangrijk eigendom ongestoord te bezitten en te beheerschen, en teregt, want daardoor wordt niet alleen elke twist of mogelijke overlast vermeden, maar wij geloov... met de koopers, dat de waarde van het heerlijke groenl... om Coevorden nog niet op de hoogte is, die het ééns zal b... reiken, als de stad, door kanalen en wegen, beter met ... bewoonde wereld verbonden is, en zij zich uit den wa... poel, die haar gedurende zes *eeuwen* hinderde, verlost ... Thans is men hier verbaasd over de besteede prij... doch men zal zich hiermede allengs verzoenen, naar ... te men tot helderder inzigt komt, aangaande de toekom... die dezen hoek van Drenthe zeer zeker te gemoet gaat ... die gewis spoediger daagt, dan velen, geboren en oud gew... den in teleurstelling, kunnen gelooven, Belangrijk, hoo... belangrijk is de zuid-oostelijke en oostelijke hoek van Dr... the en het is eene dwaasheid, te vooronderstellen, zoo ... wel eens door sommigen geschiedt, dat het Provinciaal Best... van Drenthe de ontwikkeling van de stoffelijke kracht, ... daar huist, zou wenschen te verhinderen of dat het die ... te gemoet wil komen. Dat Bestuur is te verlicht en heeft ... gezonde denkbeelden van staathuishoudkunde, om zoo kl... geestig te zijn. Het weet, dat de welvaart van een gedee... het geheel schraagt en verheft en bevordert, en mogten v... gere Besturen kortzigtig genoeg zijn geweest, om dat n... te begrijpen — thans heeft de tijdgeest die bekrompen id... verjaagd en de zaken uit een grooter en algemeener oogpu... leeren beschouwen. De welvaart van Drenthe concentre... zich niet in Assen ook niet in Meppel, en de Smilde ... 't Hoogeveen, maar overal waar hulp noodig is tot ontw... keling van handel en scheepvaart, van landbouw en ... verheid, is ook de plaats, waar het Provinciaal Bestuur z... moet laten zien, ten einde van *raad* en, zoo noodig, van *d...* te dienen. Daarom zou de heer Commissaris des konings ... wil men, eene Commissie uit heeren Gedeputeerden zeer ... het belang der *geheele* Provincie handelen, als zij eens ... bezoek aan Coevorden bragten en in deze gemeente me... gen oogen zagen, tot welke waarde eene verbeterde ... municatie met het overige Drenthe en Overijssel, de ... rijen in deze streken zou opvoeren. Op dat zoo ... terrein zouden zij nieuwe en verhoogde aansporing vinden om de belangen van dat gedeelte van Drenthe bij de Pro... vinciale Staten met de kracht der overtuiging voor te staa...

NAGEKOMENE BERIGTEN.

Door den Koning zijn herbenoemd tot Kantonregter in ... kanton Assen Mr. *L. Graaf van Heiden Reinestein*, tot ... zelfs plaatsvervanger Mr. *H. Vos*, en tot plaatsvervanger ... den Kantonregter te Meppel Mr. W. *Lunsingh Tonckens* ...

— In de zitting van de Tweede Kamer van den 26 d... is het ontwerp-adres van antwoord, nadat de paragraphen 6, 8 en 9 wijzigingen hadden ondergaan, met algeme... stemmen aangenomen.

BURGERLIJKE STAND.

HOOGEVEEN, 18—25 Sept. Geh.: B. Berends en B. G... kenbosch. — Bev.: A. Veldman, geb. Klinkien, van ... Brookman, geb. Kleine, van d.; J. D. Vlietstra, geb. L... van d.; G. Moes, geb. Koster, van d.; C. Vos, geb. Bo... van z.; W. Brunsting, geb. Veeningen, van z. — Overl.: ... Westerhuis, ruim 54 j.; Jantien Wijkman, echtgenoot van ... bert Jans Veeningen, 37 j.; Jantien Mulder, echtgenoot van K... Kist, ruim 28 j.: Jantje Palstering, echtgenoot van Harm Jak... Brookman, 53 j.; voorts een levenloos kind van het mann... geslacht van Evert Allerts Everts en Aaltje Slomp.

COEVORDEN, 18—25 Sept. Ondertr.: W. Stootman en J. ... Kampman, ingeschreven te Assen. — Geh.: H. J. Weering ... A. A. Striper. — Bev.: Z. Bolmer, geb. Almelo, van z.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 27 Sept.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	*f* 0.00
„ N. Oml.	68	„	„ 11.00
dito.	70	„	„ 11.50
„ „ Old.	68	„	„ 10.75
„ „ „	70	„	„ 11.25
Rogge, N. Inl.	66	„	„ 8.50
„ „ „	[illegible]	„	[illegible]
„ „ „	70	„	„ 9.30
Haver, N. dikke	40	„	„ 3.35
„ „	50	„	„ 4.10
„ Voer	35	„	„ 3.00
„ „	40	„	„ 3.45
„ Zwarte	35	„	„ 2.95
„ „	40	„	„ 3.50
Garst, N. wint.	54	„	„ 6.20
„ „ „	56	„	„ 6.50
„ „ zomer	54	„	„ 5.70
„ „ knob.	60	„	„ 6.50

Boekweit, zaad 65	N.pd. *f*	6.4...
„ „ 67	„ „	6....
„ veen 64	„ „	6....
„ „ 66	„ „	6...
Paardeboonen.. *f*	7.50 à	...
Groene Erwten. „	9.00	...
Graauwe „ „	10.00 à 12.0...	
Koolzaad . . . *f*	11.75 à	...
Gort, grove . „	10.00 à	...
Gort, parel . „	13.00 à 13.50	
Olie, raap per vat	40.00 à 00...	
Raapkoeken. . . .	à 00...	
Lijnkoeken	00.00 à 00...	
Boter 1/4 ton. . . .	00.00 à 00...	
Boter 1/8 „	à 00...	

N. Tarwe als voren traag afgaande. Rogge wederom 20 c... hooger gedaan. Boekweit door benoodigden als voren gekoc... Garst prijshoudend. Haver meer aangevoerd, als genoteerd ... te vlug opgeruimd. Boonen weinig aan. Zaden wederom l... gedaan. Gort met redelijke handel.

ZWOLLE, 23 Sept. Tarwe f 12,00 a f 13.37⁵. — Rogge f ... à 9.00. — Garst f 0,00 a f 0,00. — Boekweit f 6.50 à f 7... Boonen f 0,00 a 0,00. — Aardappelen f 2,25 à 3.50. — Bo... 1/8 ton f 19,50 à 20,25; per ℔ f 0,90 a *f* 1,00.

STEENWIJK, 26 Sept. Rogge *f* 9,00 à 0.00. Boekweit *f* 6.75 a *f* 0.00. — Boter per 1/8 ton 20,00.

OLDEMARKT, 24 Sept. Boter 1/8 vat *f* 20,00 à 20,5...

AMSTERDAM, 26 Sept. TARWE en ROGGE ... Tarwe: 130 ℔ bonte Poolsche *f* 435; 127 ℔ dito *f* 418, 4... 425; 122 ℔ Vriesche *f* 360; 134 ℔ Petersb. Kubanka *f* 390. ... later veiling opgehouden: 132, 133 ℔ Kubanka *f* ... ℔ Pruiss. *f* ... deeltelijk uit de hand verkocht. Rogge ... ℔ oude Gedroogde *f* 24... 117 ℔ jarige Archangel *f* ... 109 ℔ nieuwe Oldammer Winter *f* 200. GARST *f* 6 hooger: 109 ℔ nieuwe Oldammer Winter *f* 200 ... HAVER zonder handel. — BOEKWEIT *f* 5 hooger; ... nieuwe Gooische *f* 240. — KOOLZAAD £ 1/2 a 1 lager; ... steinsch £ 65; op 9 vat. Olie in Sept. £ 71; Oct. £ ... Nov. £ 72; April £ 73. — LIJNZAAD zonder han... RAAPOLIE slap: op 6w. *f* 40, Vliegend *f* 38,75; 10 ... *f* 38,50, 38: Nov. *f* 39,50, 39; Dec. *f* 40, 39,75; Mei *f* 40 ... LIJNOLIE in een doen: op 6w. *f* 31,75; Vlieg. *f* 30,75, ... 10 Oct. *f* 30,50, Maart en April *f* 30,25, Mei *f* 30, ... HENNEPOLIE op 6w. *f* 40, Vliegend *f* 39. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks *f* 82 a 86. — LIJNKOEKEN per ... stuks *f* 11 a 13,50.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 26 Sept. 1853.

			GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2 1/2	pct.	61 3/8
„ „	3	„	74 1/8
„ „	4	„	93 1/4
Amort. Synd.	3 1/2	„	
Handelm.	4 1/2	„	
O.I. Leening	4	„	
Aand. Holl. Spoorw.			
Aand. Rijn Sp.	4 1/2	„	
Haarl. Meer	5	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	107 3/8
Dito 1828/29	5	„	106 7/8
Cert. 1831/33	5	„	97 1/4
Dito 1840	4	„	91 3/8
Dito Stieglitz	4	„	90 1/2
Ins. in Assign.	6	„	
Cert. van dito	6	„	73 3/8

			GEBLEVEN.
Polen. Oblig.	4	pct.	[illegible]
Spanje. Oblig.	1	„	[illegible]
Obligatien	3	„	[illegible]
Binnenl.	3	„	[illegible]
Amortisable			
Bewijz. Coup.			
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5	„	[illegible]
„ „	4	„	[illegible]
„ Metal.	5	„	[illegible]
„ „ N.	5	„	[illegible]
„ „	2 1/2	„	[illegible]
Belgie, Cert.	2 1/2	„	51...
Rothschild	2 1/2	„	[illegible]
Portug., Lond.	5	„	[illegible]
„	4		[illegible]
Amerika Bank-Act.			[illegible]

ADVERTENTIEN.

Heden beviel van eene DOCHTER ROLIENA WILMINA NIJSINGH, echtgenoot van

J. G. VAN SETTEN.

ZWARTSLUIS,
24 Sept. 1853.

BUITENGEWONE VERGADERING

van 't DEPARTEMENT ASSEN der MAATSCHAPPIJ: **tot Nut van 't Algemeen,** op *WOENSDAG*, 28 September 1853, des avonds te zeven uren. — Behandeling van de Voorstellen tot wetsherziening.

Het Lid Secretaris,
A. TH. HOSTEIJN.

DE PROVINCIALE COMMISSIE VAN ONDERWIJS
IN DRENTHE,

zal hare NAJAARS-VERGADERING houden op Dingsdag en Woensdag den 11 en 12 October aanstaande. Zij, die geëxamineerd willen worden, moeten zich gedragen overeenkomstig het aangekondigde in de Nieuwe Bijdragen ter bevordering van het Onderwijs en de Opvoeding van de maand Augustus l. l.

H. DOORENBOS, *Secretaris*.

Zooals men thans stellig weet, zijn de hier ter stede behoorende **BRANDSPUITEN,** vroeger in eenen bijna onbruikbaren toestand, door eenen hier woonenden WERKMAN geheel veranderd en vernieuwd; dezelve zijn in bijzijn der Heeren Burgemeester en Wethouders geprobeerd en bevonden niets te wenschen over te laten.

Ook zal alhier door denzelfden Werkman de **KLOK** voor de nieuw gebouwd wordende Kerk te *Grollo* **gegoten** worden; wel is dezelve maar 80 Ned. ponden zwaar en zijn verdienste zal zekerlijk niet veel zijn, maar wij hebben toch het voordeel dat hier ter plaatse thans iemand is, die zich hiermede belasten durft.

ASSEN, 26 September 1853.

HENDRIK HARMS THIESSING te ASSEN en **KINDEREN,** zijn voornemens

PUBLIEK TE VERKOOPEN:

Eene **BEHUIZINGE** en daarachter gelegen **TUIN,** (in voegen afgebakend), staande en gelegen te *ASSEN*, aan de oude Groninger Straat Noordzijde, om dadelijk na den **toeslag** te worden aanvaard.

Deze verkooping zal plaats hebben te *Assen* in de *ZAAL* van JAN BERENDS SCHUT, op

DONDERDAG 29 SEPTEMBER 1853 des avonds te 7 uur, IN EENE ZITTING (dus zonder latere *PALMSLAG*).

H. H. VAN LIER.

LA MUTUALITÉ JUDICIAIRE

BUREAUX ET ADMINISTRATION
11, Passage Saulnier.

SOCIÉTÉ MUTUELLE D'ASSURANCE

LÉGALEMENT CONSTITUÉE PAR ACTES ENREGISTRÉS ET PUBLIÉS CONFORMÉMENT A LA LOI POUR LE

RECOUVREMENT DES CRÉANCES et contre la **PERTE DES FRAIS DE PROCÈS**

En matière Contentieuse, Civile, Commerciale et Administrative.

LE CAPITAL SOCIAL de la Société gérante fixé à **100,000 FR.**

Est divisé en

100 Actions de 100 fr. 1re Série. | **750 Actions de 40 fr. 3e Série.**
500 — 60 fr. 2e Série. | **1500 — 20 fr. 4e Série.**

LA MUTUALITÉ JUDICIAIRE

A pour **objet** de se charger, pour le compte de ses adhérents, à ses frais, risques et périls, de leurs recouvrements et de toutes leurs affaires litigieuses.

Et pour **But** de **diminuer les frais, de restreindre les poursuites, de prévenir les faillites, de concilier les procès,** et de préserver ainsi ses adhérents, contre la perte des frais de justice.

CONSEIL DE SURVEILLANCE

MM. SUSSE FRÈRES, 31, place de la Bourse. Papeterie du Sénat, fournisseurs de la Maison de l'Empereur et de S. A. I. la princesse Mathilde.
PUJOL, 14, rue de Bondy. Porcelaines, spécialité pour lampistes et monteurs en bronze.
ADAM, 29, rue St-Jacques. Graveur sur métaux.
LEFÈVRE et Cie, 39, rue d'Amsterdam.
CABANTOUS-THIVA, 220, rue St-Denis. Ganterie en gros.
BOURGEOIS, 277, rue St-Denis. Parfumeur.
BARRE FILS AINÉ, 15, rue du Temple. Savons, soude et potasse.
CH. HUMBERT, 21, rue du Pont-aux-Choux. Fabricant de bronzes.

MM. VENDRYES et MULLER, 20, rue des Gravilliers. Fondeurs en cuivre.
JEAN SCHNEIDER, 45, rue des Noyers. Papiers de fantaisie.
C. BRIDON, 18, rue Favart. Transports maritim.
HUGUES LEGAVRE, 148, rue Saint-Denis. Fabrique de passementerie.
MOQUET, 54, faubourg du Temple. Fabrique de cartons et cartes.
REGNOULT, 15, rue Saint-Quentin.
EUGÈNE THOMAS, 111, rue Montmartre. Directeur de *La Normandie*, compagnie d'assurance contre l'incendie.
HENRI VINCENT ainé, 9, rue des Enfants-Rouges, Fabrique d'encadrements.

CONSEIL JUDICIAIRE

MM. DUMAS, notaire;
NOUGUIER, avocat à la Cour de Cassation et au Conseil d'État;
JOSSEAU, avocat à la Cour impériale de Paris;
ROGER, avoué d'Appel;
PROTAT, avoué de première instance;

MM. BEAUVOIS, agréé;
THOMAS, avocat;
VASSEROT, avocat;
MANUEL, avocat;
Huissier de la Société: CHAUVEAU;
Commissaire-priseur: LEVILLAIN;

La Mutualité Judiciaire demande en Province et à l'Étranger des Agents et des Correspondants.

TER BOEK- EN COURANTDRUKKERIJ
VAN **M. T. Sz. GRATAMA,** te Assen.